

Datum van
inontvangstneming

:

03/04/2025

Zaak T-177/25

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

24 februari 2025

Verwijzende rechter:

Naczelny Sąd Administracyjny (Polen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

30 december 2024

Verzoekende partij:

C. sp. z o.o. sp.k.

Verwerende partij:

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Cassatieberoep inzake een bestuurlijk besluit tot vaststelling van verschuldigde douanerechten.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële vragen

Kwestie van het verlenen van voorrang bij de gebruikmaking van een tariefcontingent aan douane-aangevers die de bedoeling hebben om hun aangifte later te wijzigen, waardoor zij voorrang genieten ten opzichte van aangevers die zo spoedig mogelijk een correcte versie van hun aangifte indienen.

Prejudiciële vragen

1. Moet artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie [OMISSIS] aldus worden uitgelegd dat het in strijd is met de beginselen van gelijkheid, billijkheid en solidariteit om in het kader van de gebruikmaking van een

tariefcontingent voorrang te verlenen aan douane-aangevers die de bedoeling hebben om hun aangifte later te wijzigen in overeenstemming met artikel 173, lid 3, van verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie [OMISSIS], zodat deze aangevers voorrang genieten ten opzichte van aangevers die zo spoedig mogelijk een correcte versie van hun aangifte indienen?

2. Moet artikel 173, lid 3, van het douanewetboek van de Unie aldus worden uitgelegd dat een douaneaangifte kan worden gewijzigd om te voldoen aan de „verplichtingen inzake het plaatsen van goederen onder de desbetreffende douaneregeling” door deze aangifte aan te vullen (bijvoorbeeld met het volgnummer van het betreffende tariefcontingent) en door het erga omnes geldende douanetarief te vervangen door een preferentieel tarief?

3. Moet artikel 22, lid 3, gelezen in samenhang met artikel 173, lid 3, van het douanewetboek van de Unie, aldus worden uitgelegd dat de datum van indiening van een verzoek om toepassing van een tariefcontingent voor een aangever van een onvolledige douaneaangifte de datum van oorspronkelijke indiening van dat verzoek is dan wel de datum waarop het bestuurlijke besluit van de douaneautoriteit om de wijziging van de aangifte te aanvaarden onherroepelijk is geworden, ervan uitgaand dat de maximumtermijn voor het vaststellen van een dergelijk besluit 120 dagen bedraagt?

4. Moet artikel 120, lid 1, van het douanewetboek van de Unie aldus worden uitgelegd dat tevens wordt voldaan aan de voorwaarde dat de douaneschuld is ontstaan in bijzondere omstandigheden „waarin de schuldenaar geen bedrog heeft gepleegd [en evenmin] kennelijk nalatig is geweest”, wanneer die schuld is ontstaan ondanks het feit dat de aangever zo spoedig mogelijk een correcte versie van zijn aangifte heeft ingediend en daarbij het uit het tariefcontingent voortvloeiende preferentiële tarief heeft gehanteerd?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Verdrag betreffende de Europese Unie: artikel 2

Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie (hierna ook: „DWU”): artikelen 120 en 173

Uitvoeringsverordening (EU) 2015/2447 van de Commissie van 24 november 2015 houdende nadere uitvoeringsvoorschriften voor enkele bepalingen van verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie: artikel 50

Verordening (EU) 2017/1566 van het Europees Parlement en de Raad van 13 [september] 2017 betreffende de invoering van tijdelijke autonome handelsmaatregelen voor Oekraïne ter aanvulling van de handelsconcessies uit

hoofde van de associatieovereenkomst (hierna „verordening 2017/1566”): artikel 1 en bijlage I

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure

- 1 Op zondag 1 oktober 2017 is verordening 2017/1566 in werking getreden. Krachtens deze verordening mag binnen de grenzen van de tariefcontingenten van de Unie onder meer bijenteelthoning uit Oekraïne in de Unie worden ingevoerd tegen het nulrecht. Op 1 oktober 2017 was het volgnummer van het betreffende tariefcontingent evenwel nog niet geïntegreerd in TARIC en ISZTAR, wat, zoals is bevestigd door de Minister Finansów (minister van Financiën) bij brief van 10 november 2017, uitsloot dat ingevoerde goederen konden worden aangegeven tegen het preferentiële tarief en dat kon worden verzocht om plaatsing van dergelijke goederen onder de douaneregeling van het betreffende tariefcontingent. Naar aanleiding van haar poging van 1 oktober 2017 om ingevoerde honing aan te geven als natuurhoning van oorsprong uit Oekraïne is verzoekster er niet in geslaagd om haar goederen te laten plaatsen onder de douaneregeling van het betreffende tariefcontingent en om het nulrecht op haar goederen te doen toepassen.
- 2 Aangezien het ontbrekende volgnummer 09.6750 pas op maandag 2 oktober 2017 is geïntegreerd in TARIC en ISZTAR, heeft verzoekster een douaneaangifte voor haar goederen ingediend en heeft zij bij het invullen van vak 39 verzocht om het nulrecht op haar goederen toe te passen krachtens bijlage I bij verordening 2017/1566.
- 3 Na de douaneaangifte te hebben nagekeken heeft de Naczelnik Urzędu Celno-Skarbowego w Gdańsku (directeur van het douane- en belastingkantoor Gdańsk, Polen) vastgesteld dat het tariefcontingent reeds was uitgeput op de eerste dag waarop het van kracht was, namelijk op 1 oktober 2017, en heeft hij het bedrag van de door verzoekster verschuldigde douanerechten bij bestuurlijk besluit van 27 maart 2018 vastgesteld op grond van het erga omnes geldende tarief van 17,3 %. Naar aanleiding van het daartegen ingediende bezwaar heeft de Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku (directeur van de belastingkamer Gdańsk, Polen; hierna: „directeur”) het besluit van de primaire autoriteit bevestigd bij besluit van 29 augustus 2018.
- 4 Naar aanleiding van het beroep dat verzoekster daartegen heeft ingesteld bij de Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku (bestuursrechter in eerste aanleg Gdańsk, Polen) heeft deze rechterlijke instantie het besluit van de directeur nietig verklaard bij uitspraak van 13 februari 2019 en de douaneautoriteit gelast om het bewijsmateriaal en de vaststellingen met betrekking tot de achterliggende redenen en het tijdstip waarop het probleem van de niet-opneming van het volgnummer van het tariefcontingent in de genoemde computersystemen is ontstaan aan te vullen alsook om bijkomende inlichtingen te verschaffen over de vraag of dat probleem betrekking had op alle importeurs van honing uit Oekraïne en hoe de

andere importeurs hun douaneaangifte hebben ingediend, met als gevolg dat het tariefcontingent is uitgeput. De rechter heeft de autoriteit verplicht om deze omstandigheden te beoordelen in het licht van de voorwaarden van artikel 120, lid 1, DWU.

- 5 In de loop van de nieuwe procedure heeft de directeur het bewijsmateriaal aangevuld met toelichtingen van de Minister Finansów en de Europese Commissie. In de door verzoekster ontvangen verduidelijkende brief van de Commissie van 27 februari 2018 wordt aangegeven dat verordening 2017/1566 is gepubliceerd op 30 september 2017 en in werking is getreden op 1 oktober 2017 en dat [het nettogewicht voor natuurhoning van] alle ingediende verzoeken tezamen op die datum hoger was dan de beschikbare 2 500 ton. In de brief van de Commissie van 29 juli 2019 is aangegeven dat de importeurs gebruik hebben gemaakt van het bedrag van het tariefcontingent „bij de indiening van hun aangifte van 1 oktober 2017. Zij hebben verzocht om hun goederen in het vrije verkeer te brengen tegen het douanetarief voor het meest bevoorrechte land en hebben hun aangiften vervolgens gewijzigd overeenkomstig artikel 173, lid 3, DWU.” Bijgevolg is vastgesteld dat 165 importeurs uit de Europese Unie daadwerkelijk een aangifte hebben ingediend op 1 oktober 2017. Daarop is het tariefcontingent gesloten tot en met 13 oktober 2017 om [nieuwe] aangiften te verzamelen en deze naar de Commissie te zenden.
- 6 Bij besluit van 31 augustus 2020 heeft de beroepsautoriteit haar standpunt gehandhaafd en heeft zij het besluit van de primaire autoriteit wederom bevestigd. Verzoekster, die gevestigd is te Ł., heeft beroep tegen het besluit van de directeur ingesteld bij de bestuursrechter, maar dat beroep is afgewezen. Verzoekster heeft heel de uitspraak tot afwijzing van haar beroep aangevochten in cassatie.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 7 Volgens de douaneautoriteiten bevonden alle importeurs zich in dezelfde situatie, aangezien de computersystemen pas op 2 oktober 2017 zijn bijgewerkt. Bovendien kon een douaneaangifte worden ingediend, vergezeld van een verzoek om de goederen in het vrije verkeer te brengen tegen het erga omnes geldende tarief. Vervolgens kon worden verzocht om de ingediende aangifte te wijzigen en om op de ingevoerde goederen het nulrecht toe te passen in het kader van tariefcontingent 09.6750.
- 8 De autoriteit was van mening dat de omstandigheden van de onderhavige zaak uitsluiten dat wordt aangenomen dat is voldaan aan de voorwaarden voor kwijtschelding van douanerechten om redenen van billijkheid in de zin van artikel 120, lid 1, DWU. Geen enkele importeur kon namelijk een douaneaangifte indienen, vergezeld van een verzoek om gebruikmaking van het betreffende tariefcontingent.
- 9 Verzoekster heeft aangevoerd dat het tariefcontingent als gevolg van de onjuiste toepassing van de geldende voorschriften op onjuiste wijze is verdeeld, namelijk

doordat zij in dat verband niet in aanmerking is genomen. Zij is van mening dat er feitelijk noch rechtens gronden zijn om het douanerecht van 17,3 % op haar toe te passen.

- 10 Volgens verzoekster kan niet worden ingestemd met het standpunt van de douaneautoriteiten dat zij op 1 oktober 2017 het erga omnes geldende douanerecht van 17,3 % had moeten toepassen en de douaneautoriteit vervolgens had moeten verzoeken om haar aangifte te wijzigen. Volgens haar was de enige reden waarom geen douaneaangifte kon worden ingediend waarbij tegelijkertijd werd verzocht om de aangegeven goederen op die datum op te nemen in het betreffende tariefcontingent dat het volgnummer van dat contingent nog niet was opgenomen in de computersystemen van de Unie.
- 11 Verzoekster heeft tevens aangegeven dat er geen grond was om aan te nemen dat het mogelijk was om haar aangifte later door de autoriteit te laten wijzigen nadat de goederen waren vrijgegeven en dat een dergelijke wijziging terugwerkende kracht en [niet louter] toekomstige werking zou hebben.
- 12 Verzoekster heeft aangevoerd dat, nu de aangiften van de andere importeurs zijn gewijzigd volgens de beschreven procedure, het tariefcontingent onjuist is verdeeld alsook dat zij zich in vergelijking met de andere importeurs in een bijzondere situatie bevond.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 13 Het verlenen van voorrang bij de gebruikmaking van een tariefcontingent aan douane-aangevers die in hun aangifte bewust het erga omnes geldende tarief vermelden en niet verzoeken om hun goederen onder de douaneregeling van het betreffende tariefcontingent te plaatsen en die dat doen met de bedoeling om hun aangifte later te wijzigen, alvorens objectief gezien een douaneaangifte met een verzoek om gebruikmaking van het contingent kan worden ingediend, met als enige bedoeling om andere importeurs voor te zijn, is mogelijkserwijs in strijd met de beginselen van gelijke behandeling, non-discriminatie en solidariteit.
- 14 Dit bevoordeelt namelijk een bepaalde groep van marktdeelnemers, namelijk de importeurs van goederen van een bepaalde categorie die verzoeken om gebruikmaking van een tariefcontingent maar die [eerder] bewust een onjuiste douaneaangifte hebben ingediend.
- 15 Tegelijkertijd zij opgemerkt dat de bepaling van artikel 173, lid 3, DWU de wijziging van douaneaangiften na vrijgave van de goederen regelt. In de rechtspraak van het Hof wordt aangenomen dat „de aangever bij artikel 15 van het douanewetboek van de Unie wordt verplicht juiste en volledige inlichtingen te verstrekken” (zie arrest van 9 juli 2020, Unipack, C-[391]/19, EU:C:2020:547, punt 22). De nadruk wordt tevens gelegd op het feit dat deze verplichting „het uitvloeisel [is] van het beginsel dat de douaneaangifte onherroepelijk wordt zodra zij is aanvaard, aangezien uitzonderingen op dit beginsel in het desbetreffende

recht van de Unie strikt zijn geregeld” (zie arrest van 8 juni 2023, Zes Zollner Electronic, C-640/21, EU:C:2023:457). Deze uitzonderingen moeten strikt worden uitgelegd.

- 16 Het is twijfelachtig of de bepaling van artikel 173, lid 3, DWU het mogelijk maakt om een douaneaangifte te wijzigen door het bedrag van het verschuldigde douanerecht inhoudelijk aan te passen en door in het tot dan toe blanco gebleven vak 39 het volgnummer van het tariefcontingent in te vullen. Aangezien het wijzigen van een douaneaangifte een uitzondering vormt op de onveranderlijkheid van een dergelijke aangifte, moeten wijzigingen beperkt blijven tot het corrigeren van fouten en vergissingen en mag een wijziging van een douaneaangifte niet bestaan in het aanpassen van de intentieverklaring die de importeur in de oorspronkelijke versie van zijn aangifte bewust heeft afgelegd.
- 17 Voorts wordt in de rechtsleer benadrukt dat de wijziging van artikel 173, lid 3, DWU anders is vormgegeven dan die van artikel 173, lid 1, die de autoriteit bindt aan het standpunt van de importeur. Bij het onderzoek van een wijzigingsverzoek krachtens artikel 173, lid 1, DWU is de autoriteit evenwel niet gebonden door het verzoek van de partij en beschikt zij over een beoordelingsmarge om de gegrondheid van het verzoek te beoordelen in het licht van het criterium van de goede trouw.
- 18 Het is twijfelachtig of een wijziging kan worden toegepast ten aanzien van de douaneaangifte van een marktdeelnemer die te kwader trouw heeft gehandeld omdat hij op het tijdstip van zijn aangifte wist of had moeten weten dat de door hem verstrekte gegevens onjuist waren.
- 19 De verwijzende rechter is van oordeel dat een wijziging in de zin van artikel 173, lid 3, DWU niet toelaatbaar is ten behoeve van het verkrijgen van een in een aangifte verholde voorkeursbehandeling of wanneer de importeur er op het tijdstip van indiening van zijn aangifte van op de hoogte was of had kunnen zijn dat die aangifte een fout bevatte.
- 20 Bovendien de geschiedt een wijziging in de zin van artikel 173, lid 1, DWU alvorens de goederen zijn vrijgegeven, namelijk door middel van een invoer in het betreffende computersysteem. Voor een wijzigingsverzoek krachtens artikel 173, lid 3, DWU is daarentegen het standpunt van de bevoegde autoriteit vereist. De formulering „[wordt] toegestaan” suggereert dat een dergelijke instemming de vorm van een bestuurlijk besluit dient aan te nemen, zoals bedoeld in artikel 22, lid 3, DWU. In het kader van het Poolse rechtstelsel moet een verzoek om wijziging van een douaneaangifte krachtens artikel 173, lid 3, DWU langs schriftelijke weg worden ingediend. Wijziging in het kader van een computersysteem is niet mogelijk.
- 21 De bepaling van artikel 22, lid 3, DWU voorziet in een termijn van 120 dagen voor de vaststelling van een beschikking van de douaneautoriteit in antwoord op het verzoek van de partij. Indien wordt ingestemd met het standpunt dat een

ingediende douaneaangifte kan worden gewijzigd naar aanleiding van een verzoek om toepassing van het preferentiële tarief en het volgnummer van het betreffende tariefcontingent, zou dat betekenen dat het goedkeuringsbesluit van de bevoegde autoriteit mogelijksterwils pas veel later wordt vastgesteld. Aangezien de importeur in het geval van een weigeringsbesluit een rechtsmiddel kan instellen en, in voorkomend geval, tevens een beroep kan doen op toetsing door de rechter, zou een dergelijke procedure meerdere jaren kunnen duren.

- 22 Bijgevolg rijst twijfel over de vraag of, aangenomen dat een douaneaangifte aldus kan worden gewijzigd, een aldus opgesteld verzoek om gebruikmaking van een tariefcontingent terugwerkende kracht heeft, namelijk tot op de datum van indiening van de oorspronkelijke aangifte dan wel tot op de datum waarop het besluit om de wijziging toe te staan onherroepelijk is geworden. Het antwoord op deze vraag is van belang omdat de rechtstreekse aanleiding voor de door de douaneautoriteit verrichte vaststelling dat het tariefcontingent reeds op 1 oktober 2017 was uitgeput erin bestond dat de verzoeken van de andere marktdeelnemers die door middel van een wijziging van hun aangifte hebben verzocht om gebruikmaking van het tariefcontingent terugwerkende kracht hadden tot op de datum van indiening van hun oorspronkelijke aangifte, waarin zij het erga omnes geldende tarief hebben vermeld. Die datum is 1 oktober 2017.
- 23 De laatste kwestie die in de prejudiciële vragen aan de orde wordt gesteld betreft de uitlegging van artikel 120, lid 1, DWU. In dat verband rijst twijfel over de vraag of het feit dat de Commissie en vervolgens ook de douaneautoriteiten hebben aanvaard dat, voorafgaand aan de invoering van het volgnummer van het tariefcontingent in het relevante computersysteem, doelbewust een aangifte is ingediend onder vermelding van het erga omnes geldende tarief en dat deze aangifte later is gewijzigd, met als enige bedoeling om onder meer verzoekster voor te zijn bij het verzoeken om gebruikmaking van dat contingent, niet laat zien dat de autoriteiten inbreuk hebben gemaakt op hun verplichting om het tariefcontingent op rechtmatige wijze te beheren in overeenstemming met het Unierecht.